

Politiska institutioner och människors levnadsvillkor

Bo Rothstein

The Quality of Government Institute

Statsvetenskapliga institutionen

Göteborgs universitet

Vad är QoG Institutet?

- Institutet för forskning om korruption och kvalitet i samhällsstyrningen
- Startades i liten skala 2004 med anslag från Riksbankens Jubileumsfond
- Omfattande "center of excellence" anslag 2007, 2009, 2011 och 2013 – totalt ca 90 miljoner.
- Nu cirka 30 forskare och forskningsassistenter
- Huvudpartner i ett omfattande EU finansierat forskningsprojekt "Anti-Corruption policies revisited" med 21 partners i 16 EU länder

QoG institutets centrala frågor?

- Hur skall man definiera vad som är kvalitet i samhällsstyrning?
- Vilka effekter har hög respektive låg kvalitet i samhällsstyrningen?
- Vilka är orsakerna till variationer i kvalitet i samhällsstyrningen?
- Vad betyder detta för **mänsklig välfärd**

Vad är "Quality of Government"?

- Förekomsten av pålitliga, opartiska, icke-korrupta, icke-diskriminerande och kompetenta offentliga förvaltningsinstitutioner
- QoG är därmed inte detsamma som representativ demokrati
- Demokratiska länder kan ha hög och låg kvalitet i samhällsstyrningen
- Grundnormen för QoG är OPARTISKHET vid genomförandet av offentlig politik

Bakgrund: Det sociala kapitalets betydelse

Ett nytt begrepp inom samhällsvetenskapen

Socialt kapital som demokratins grundbult

Ett omfattande genomslag sedan 1995 inom många discipliner

Starkt kopplat till demokrati samt ekonomiskt och socialt välstånd

Vad är socialt kapital?

- Tillgångar i form av nätverk/kontakter
- Tillgångar i form av mellanmänsklig förtroende (social tillit)

- Fysiskt kapital
- Humankapital
- Socialt kapital

Men hur skapas socialt kapital (social tillit)

Aktivitet i frivilliga organisationer ?

Svar: Nej, empiriska belägg för detta saknas

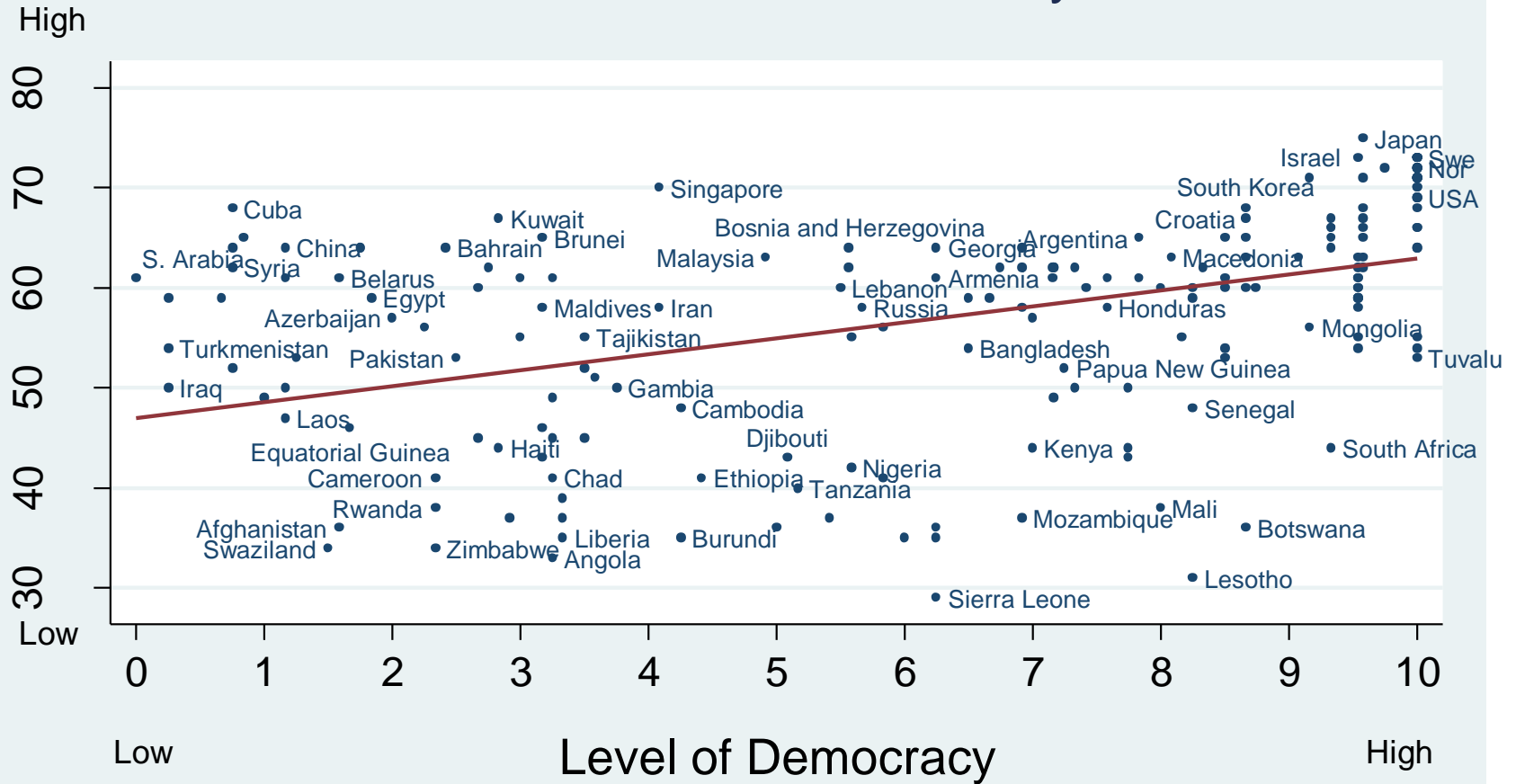
Istället är den avgörande faktorn hur människor uppfattar de offentliga myndigheterna

Starka samband mellan hög korruption och bistande social tillit

Men hur viktigt är då kvalitet i samhällsstyrningen

- Inte särskilt viktigt enligt de flesta statsvetare, sociologer och ekonomer
- Av sekundär betydelse i vår biståndspolitik
- Istället har man betonat att demokrati, det civila samhällets organisationer och/eller fungerande marknader
- Stämmer detta? Vad säger empirin?

Healthy Life Years vs. Level of Democracy

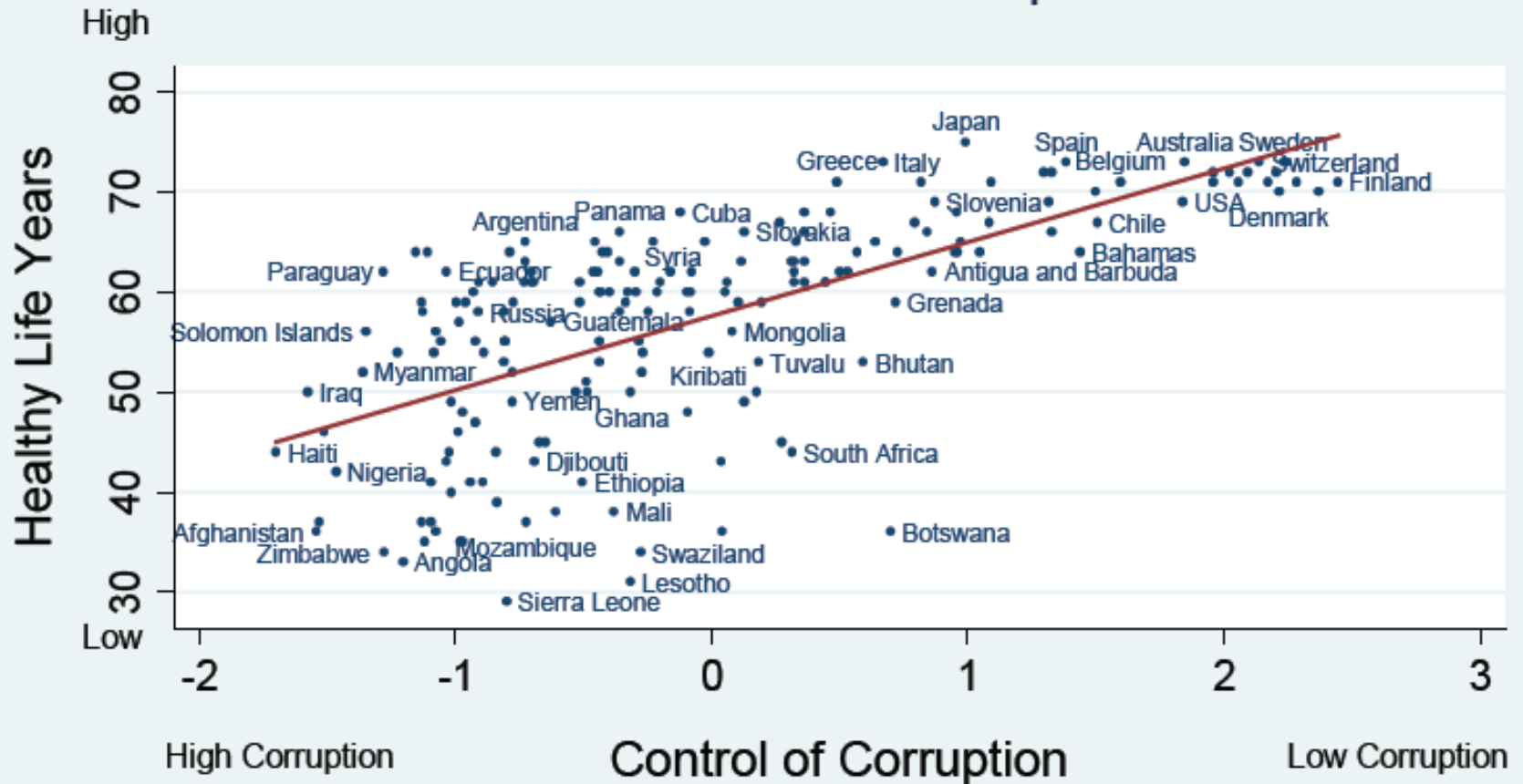

R²=0.01

Sources: WHO (-), Freedom House/Polity (2002-2006)

Data runs by: Richard Svensson

Healthy Life Years vs. Control of Corruption

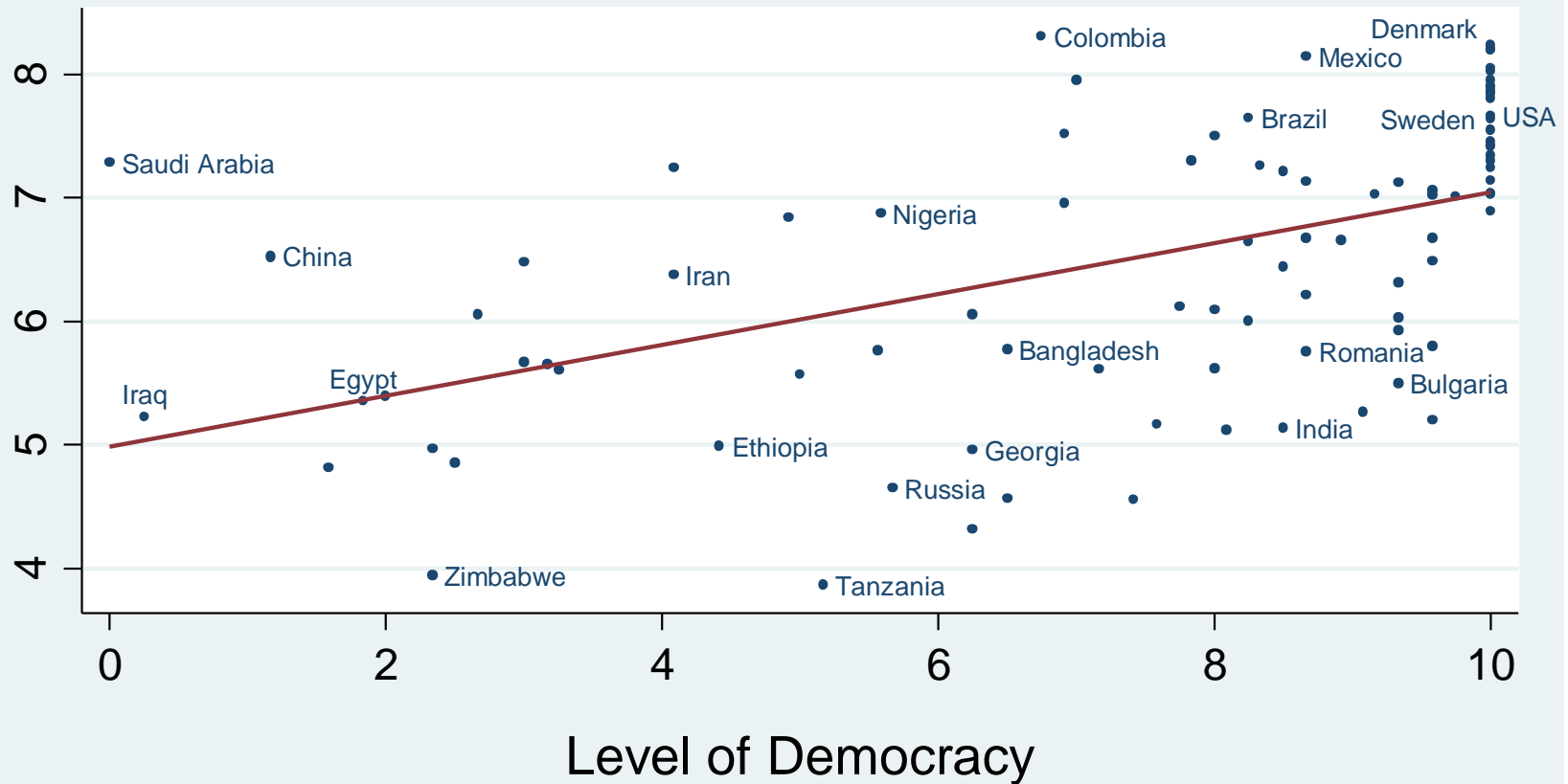

R²=0.44

Sources: WHO (-), World Bank (2002-2008)

Data runs by: Richard Svensson

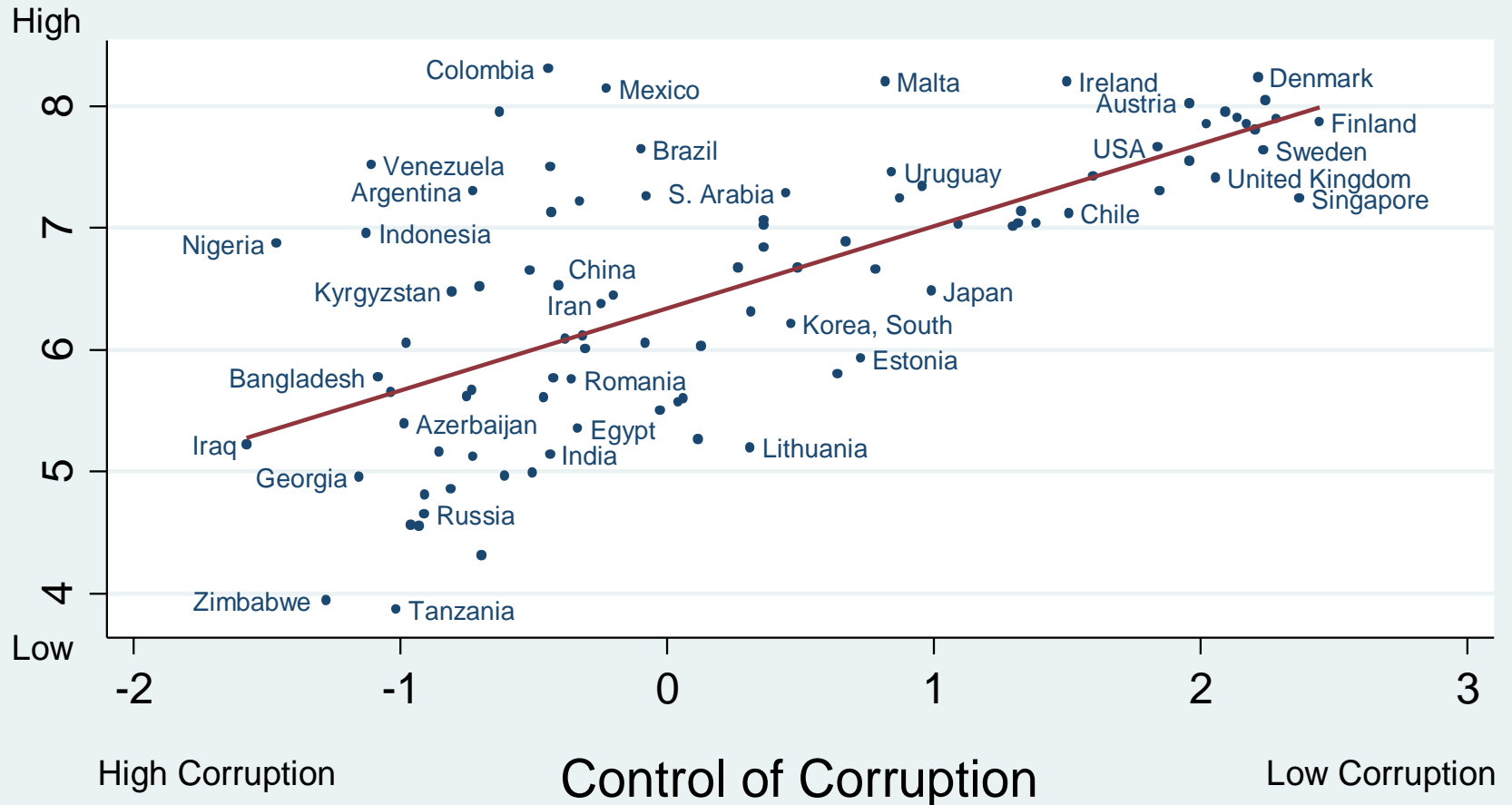
Life Satisfaction vs. Level of Democracy

$R^2=0.28$

Sources: World Values Survey (1996-2008), Freedom House/Polity (2002-2006)

Life Satisfaction vs. Control of Corruption

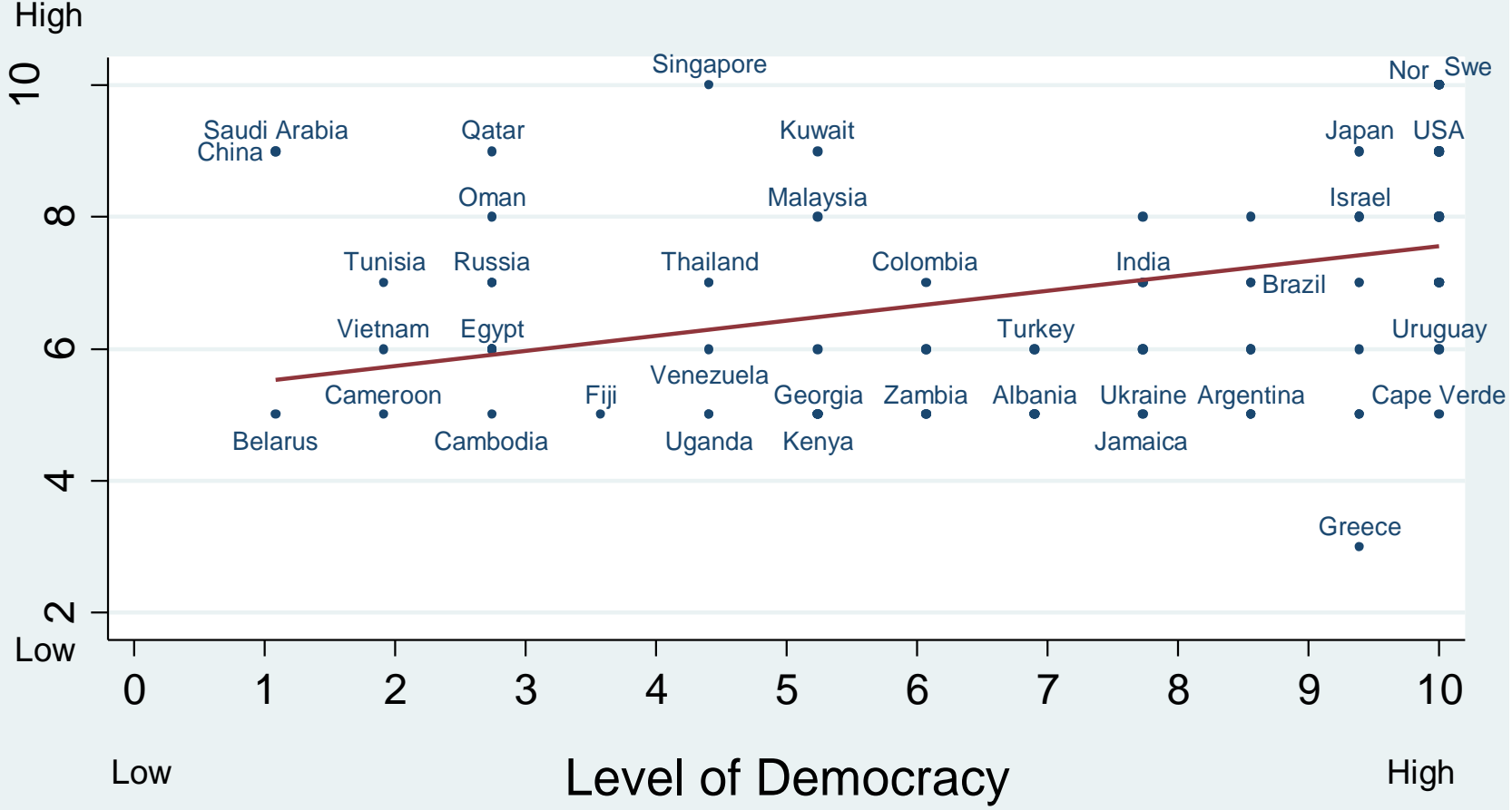

R²=0.46

Sources: World Values Survey (1996-2008), World Bank (2002-2008)

Data runs by: Richard Svensson

Foreign Credit Rating vs. Level of Democracy

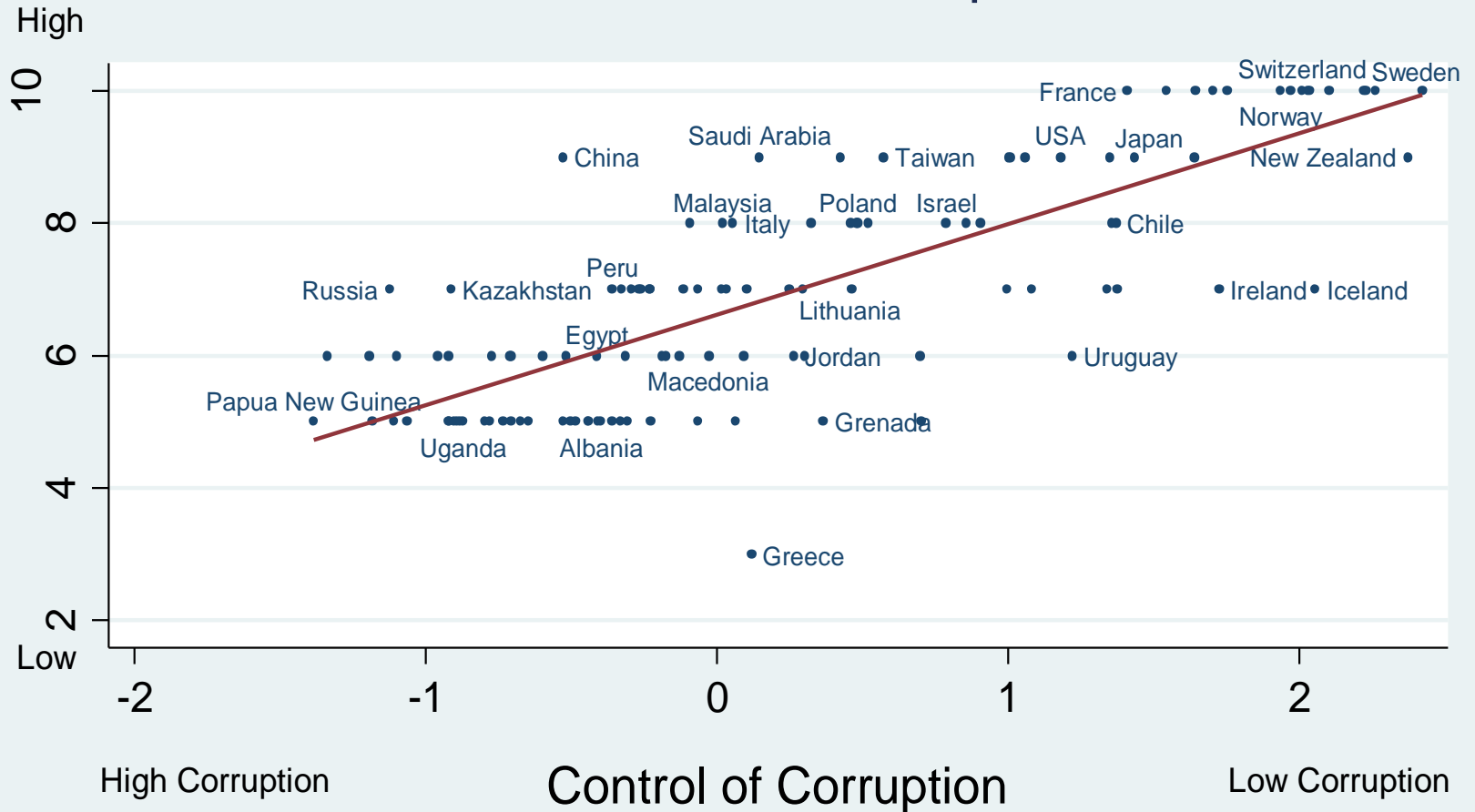

R²=0.13

Sources: Standard & Poor's (2011), Freedom House/Polity (2009)

Data runs by: Richard Svensson

Foreign Credit Rating vs. Control of Corruption

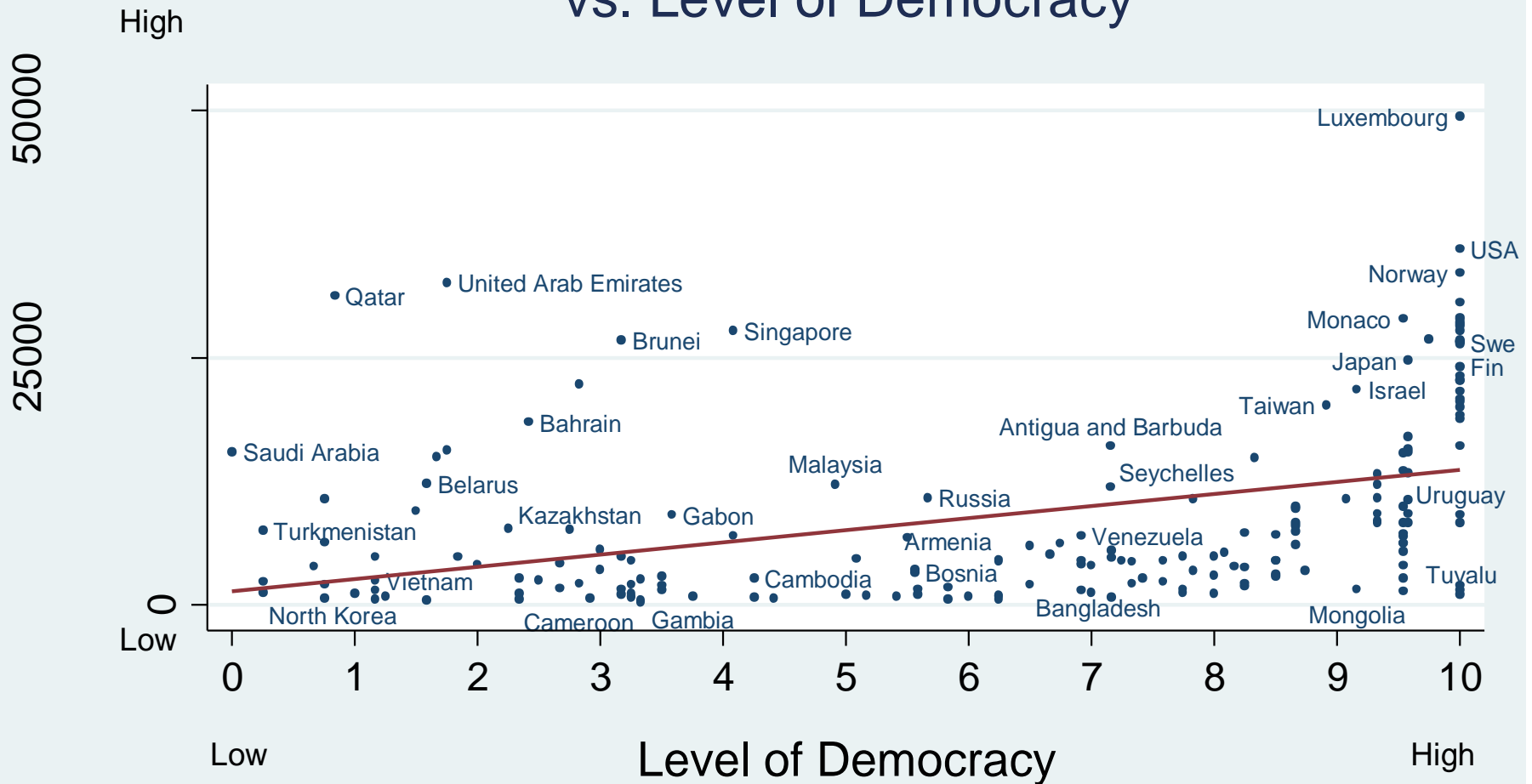

R²=0.62

Sources: Standard & Poor's (2011), World Bank (2002-2008)

Data runs by: Richard Svensson

GDP / Capita vs. Level of Democracy

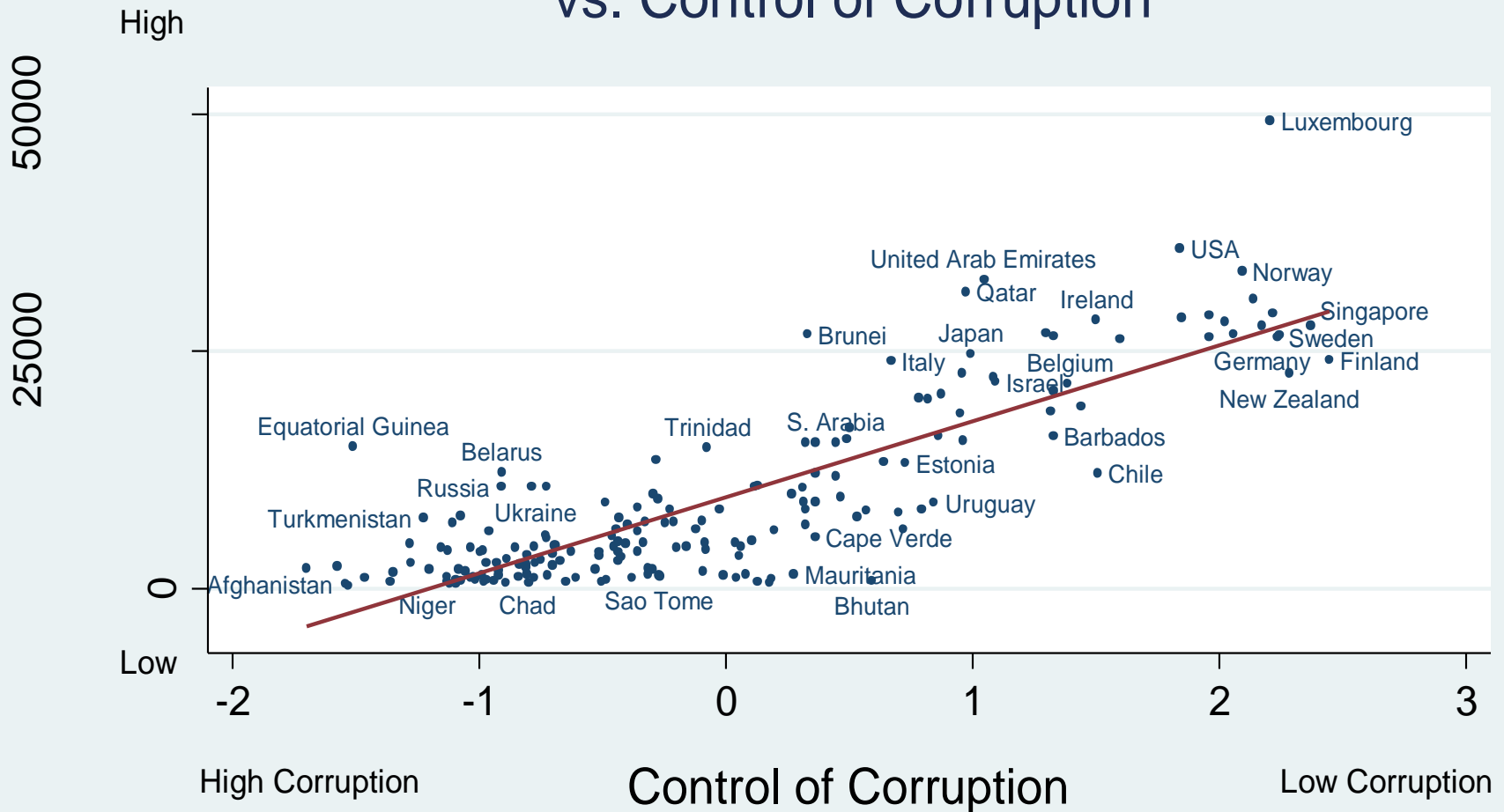

$R^2=0.16$

Sources: Gleditsch (2002), Freedom House/Polity (2002-2006)

Data runs by: Richard Svensson

GDP / Capita vs. Control of Corruption

$R^2=0.71$

Sources: Gleditsch (2002), World Bank (2002-2008)

Data runs by: Richard Svensson

Några exempel

Auktoritärt kommunistiska Kina överträffar idag liberalt-demokratiska Indien på alla standardmått på mänsklig välfärd

Sedan 1994, då Sydafrika blev demokratiskt, har medellivslängden sjunkit med tre år, antalet kvinnor som dör i barnsäng tredubblats och det har inte skett någon ökning alls av medeltalet månader barnen går i skolan

Demokratiska Jamaica övertrumpas idag av auktoritära Singapore på alla mått på mänsklig välfärd trots att båda startade från samma låga nivå runt 1960

Men vad med politisk legitimitet?

- Det vanligaste svaret hittills har varit demokratiska rättigheter
- Vad säger forskningen?
- Quality of Government "has a very strong and independent effect on all levels of regime support"
- "It is Quality of Government and the impartial treatment on the output side of the political system, and not electoral democracy, that creates regime legitimacy"

QoG och en fungerande marknadsekonomi

- "Mötet mellan den neo-klassiska ekonomin och u-länderna kom att avslöja vikten av den institutionella underbyggnaden för marknadsekonomier. Ett tydligt avgränsat systemet för äganderätter, regler för att stävja de värsta formerna av bedrägeri och konkurrensbegränsande beteende, ett någorlunda sammanhållet samhälle som uppvisade tillit och socialt samarbete, sociala och politiska institutioner som mildrar riskerna och hanterar sociala konflikter, rättsstaten och låg korruption i förvaltningen - detta är institutioner som ekonomer brukar ta för givet, men som lyser med sin frånvaro i fattiga länder".
- **Dani Rodrik, "One Economics, Many Reciepes" 2009**

QoG och mänsklig välfärd - orsakssambanden

- Hög QoG genererar hög social tillit
- Framgångsrika samhällen utmärks av en hög andel "public goods"
- "Public goods" är svåra att åstadkomma i samhällen med låg social tillit
- Hög QoG i form av meritrektyrering genererar mera kunskap (och mindre politisk opportunist) i statsapparaten

Slutsatser

- För i princip alla standardmått på mänsklig välfärd har hög kvalitet i samhällsstyrningen betydligt starkare positiva effekter än graden av demokrati
- Kvalitet i samhällsstyrningen är en viktigare orsak till politisk legitimitet än demokratiska rättigheter
- Demokrati är dessvärre ingen garanti för förbättrad kvalitet i samhällsstyrningen
- Om ökad mänsklig välfärd (minskad fattigdom) och ökad politisk legitimitet (mindre förtryck) är målet för biståndspolitiken borde större vikt läggas på att åstadkomma högre "quality of government"

Till eftertanke

- En summering av "human misery" i dagens värld ger vid handen att detta i huvudsak
 - inte är ett ekonomiskt resursproblem
 - inte ett problem orsakat av brist på teknik
 - Inte är orsakat av brist på medicinska behandlingsmetoder
- Huvudkällan till "mänsklig misär" förefaller ligga i att en majoritet av jordens befolkning lever under dysfunktionerlla samhällsinstitutioner